

**STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE,
BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING**

ACTIVITEITENVERSLAG 2009

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	5
1. EUROPEES JAAR VAN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING IN 2010	7
2. BIJDRAGE TOT HET POLITIEK DEBAT EN TOT DE POLITIEKE ACTIE, IN OVERLEG MET DE ACTOREN DIE ACTIEF ZIJN OP HET VLAK VAN ARMOEDEBESTRIJDING	8
2.1. HET OVERLEG ALS PLAATS VOOR OPLEIDING	8
2.2. DE THEMA'S DIE IN 2009 WERDEN BEHANDELD	8
2.3. DE PUBLICATIE VAN HET TWEEJAARLIJKS VERSLAG 2008-2009	10
3. BIJDRAGE TOT DE REALISATIE VAN HET FEDERAAL PLAN ARMOEDEBESTRIJDING: OVERLEG OVER DE SITUATIE VAN THUISLOZEN	11
4. ONDERZOEK	12
4.1. ONDERZOEK OP VRAAG VAN HET STEUNPUNT	12
4.2. PARTICIPATIE AAN BEGELEIDINGSCOMITÉS VAN ONDERZOEK	13
5. BEVOORRECHTE BANDEN MET DE GEWESTEN, DE GEMEENSCHAPPEN EN DE FEDERALE STAAT	13
5.1. BRUSSEL	13
5.2. VLAANDEREN	14
5.3. WAALSE GEWEST	14
5.4. FRANSE GEMEENSCHAP	14
5.5. DUITSTALIGE GEMEENSCHAP	15
5.6. FEDERALE STAAT EN HET INTERFEDERALE NIVEAU	15
6. INTERNE ORGANISATIE	16
6.1. BEHEERSCOMITE	16
6.2. BEGELEIDINGSCOMMISSIE	16
6.3. CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN	17
6.4. TEAM	17
BIJLAGEN	18
1. SAMENWERKINGSAKKOORD	18
2. PROGRAMMATIE 2009	23
3. SAMENVATTENDE LIJST VAN DEELNEMERS AAN HET OVERLEG GEORGANISEERD DOOR HET STEUNPUNT	24
4. PERSMAP	29
5. RESULTAATREKENING 2009 – BUDGET 2010	32
6. PUBLICATIES VAN HET STEUNPUNT IN 2009	33

INLEIDING

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting heeft voor alles tot taak bij te dragen tot het politieke debat en tot de politieke actie, in overleg met actoren uit zowel de privé- als openbare sector die ter zake onderlegd zijn. De inzameling van relevante informatie over armoede en over toegang tot de rechten is dan ook een sleutelement van zijn actie. Maar de wettelijke opdracht - en de uitdaging - van het Steunpunt reikt verder dan dat. Het wil de standpunten van de slachtoffers van armoede een plaats geven in de debatten. De wettelijke opdracht, die de activiteiten van het Steunpunt vaststelt, staat beschreven in het samenwerkingsakkoord betreffende de bestendiging van het armoedebeleid (bijlage 1). De programmering die voor 2009 werd opgesteld is daar een concrete vertaling van (bijlage 2). Dit verslag geeft een overzicht van de werking van het Steunpunt. Voor de inhoud van het verrichte denkwerk nodigen we de lezer uit het tweejaarlijks verslag 2008-2009 van het Steunpunt te raadplegen en naar de site www.armoedebestrijding.be te surfen.

Het jaar 2009 was sterk gericht op 2010, Europees jaar van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting en van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, twee unieke gelegenheden om het politiek engagement te hernieuwen dat de Raad van Lissabon 10 jaar geleden is aangegaan en om een beslissend elan te geven aan de uitroeiing van armoede. De aanstelling van het Steunpunt tot bestrijding van armoede als 'nationaal uitvoerend orgaan' heeft vanaf maart 2009 een niet te verwaarlozen impact gehad op de activiteiten van het Steunpunt.

In 2009 werd het Steunpunt voor het eerst gevraagd overleg te organiseren over een specifiek doelpubliek, in dit geval de thuislozen, terwijl het over het algemeen werkt in termen van respect voor de fundamentele rechten van de mensen die zich helemaal onderaan de sociale ladder bevinden, zonder a priori te categoriseren. Dit overleg vloeyde voort uit een van de voorstellen van het Federaal plan armoedebestrijding: "De staatssecretaris voor Armoedebestrijding verzoekt het Steunpunt tot bestrijding van armoede een overleg te organiseren en aanbevelingen over daklozen te formuleren in zijn tweejaarlijks verslag 2009 (voorstel 42)". Hoewel dit voorstel deel uitmaakt van een plan dat goedgekeurd is door de federale regering, spreekt het voor zich dat deze kwestie ook betrekking heeft op bevoegdheden van de Gewesten en van de Gemeenschappen.

Het jaar 2009 was eveneens een verkiezingsjaar, de gelegenheid dus voor het Steunpunt om alle aanbevelingen die het in zijn jongste verslagen gedaan heeft met betrekking tot gewestelijke en gemeenschapsaangelegenheden te verzamelen en te actualiseren. Het memorandum, waarin 54 voorstellen staan opgesomd met betrekking tot bijzondere jeugdzorg, onderwijs, cultuur, werkgelegenheid, huisvesting en energie, werd ruim verspreid. Het is beschikbaar op de site van het Steunpunt.

Naast deze drie specifieke acties heeft het Steunpunt zijn basisactiviteiten voortgezet. Met het oog op de publicatie van het tweejaarlijks verslag in december 2009 heeft het de thematische werkzaamheden afgerond die het in 2008 met talrijke partners had opgestart. Het ging daar met name om de uitoefening van de rechten, de schooloriëntering, de criteria van de passende dienstbetrekking en de toegang tot energie en water.

Het Steunpunt heeft ook verder geïnvesteerd in onderzoek dat op zijn vraag werd uitgevoerd en dat gefinancierd werd door de FOD Wetenschapsbeleid. Een van die onderzoeken, dat met betrekking tot de objectivering van het verband tussen armoede en bijzondere jeugdzorg, is momenteel klaar. De resultaten ervan werden beknopt voorgesteld in het verslag 2008-2009 van het Steunpunt. Het finaal verslag zal in 2010 in beide landstalen gepubliceerd worden. In 2009 is een nieuw onderzoeksproject aanvaard, over armoede op het platteland.

Tot slot heeft het Steunpunt een vervolg geknoopt aan zijn meer specifieke activiteiten met de verschillende bevoegdheidsniveaus: de federale staat, de Gewesten en de Gemeenschappen.

1. EUROPEES JAAR VAN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING IN 2010

Het gemeenschappelijk besluit van de Europese Raad en van het Europees Parlement¹ dat het jaar 2010 uitroept tot jaar van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting vraagt elke lidstaat een "nationaal uitvoerend orgaan" aan te stellen dat instaat voor de organisatie van de deelname aan het Europees jaar en voor de coördinatie op nationaal niveau. Voor België neemt het Steunpunt tot bestrijding van armoede deze verantwoordelijkheid op zich, daarin bijgestaan door de POD Maatschappelijke Integratie, die de budgettaire en administratieve aspecten voor zijn rekening neemt.

Heel snel al werd er een begeleidingscomité van het nationaal uitvoerend orgaan opgericht: dat comité is samengesteld uit de leden van de Begeleidingscommissie van het Steunpunt en uit een aantal sleutelspelers van het Europees Jaar: de Koning Boudewijnstichting, het Europees Sociaal Observatorium, het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. Dit begeleidingscomité heeft een eerste keer vergaderd in april; in 2009 hebben er in totaal zes vergaderingen plaatsgevonden. Het Steunpunt tot bestrijding van armoede bereidt de vergaderingen voor, legt voorafgaandelijk de nodige contacten, stelt de werknota's op, verzorgt het secretariaat en staat in voor de opvolging van de vergaderingen.

Eerste gerealiseerde activiteit: de uitwerking van het nationaal actieprogramma van België, met inbegrip van de verdeling van de financiële middelen. Het programma werd door zowel België als de Europese Commissie goedgekeurd.

Tweede gerealiseerde activiteit: de projectoproep. Het gaat om de belangrijkste activiteit van het nationaal programma (3/4 van het budget², zijnde 400.000 euro, waarvan 100.000 voorbehouden voor de OCMW's). Het Steunpunt heeft de 253 ingediende projecten verwerkt: antwoord op de uiterst talrijke vragen over de selectiecriteria, input, voorbereiding van de selectie op vraag van het begeleidingscomité, nota voor de interkabinettengroep die de finale beslissingen heeft genomen. Gezien het beschikbare budget konden slechts 27 projecten geselecteerd worden.

Eind 2009 waren de belangrijkste punten op de agenda van het begeleidingscomité de openings- en slotceremonie van het jaar, net als de voorbereiding van de slotverklaring.

Met het oog op de openbare aanbesteding 'communicatie' werd een samenwerking met de Kanselarij aangegaan.

Het raadgevend comité 2010 heeft twee keer vergaderd, in april en in oktober. Elise Willame, die het Steunpunt sinds april 2009 als deskundige vervoegd heeft, vertegenwoordigt daar België en brengt verslag uit van de werkzaamheden van deze instantie op het begeleidingscomité 2010. Het raadgevend comité 2010 van de Europese Commissie beheert en coördineert de activiteiten met betrekking tot het Europees jaar, waarbij het erop toeziet dat er ruimte wordt gelaten voor een solide

¹ Besluit nr. 1098/2008/CE van het Europees Parlement en van de Raad van 22 oktober 2008 inzake het Europees jaar van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting (2010), Publicatieblad van de Europese Unie van 7 november 2008.

² 100.000 euro gaat naar de communicatie en nog eens 100.000 euro gaat naar personeels- en werkingskosten.

communautaire dimensie en insteek. De Belgisch afgevaardigde werd eveneens gevraagd de Europese slotverklaring van het jaar voor te bereiden.

Sinds 1 december 2009 telt het Steunpunt een halfzijdse persoon extra, die exclusief werkt aan het Europees jaar van de strijd tegen armoede.

De site van het Steunpunt (www.armoedebestrijding.be) bevat een rubriek die gewijd is aan het jaar 2010.

2. BIJDRAGE TOT HET POLITIEK DEBAT EN TOT DE POLITIEKE ACTIE, IN OVERLEG MET DE ACTOREN DIE ACTIEF ZIJN OP HET VLAK VAN ARMOEDEBESTRIJDING

Het gaat hier om de kernopdracht van het Steunpunt: de dialoog tussen actoren stimuleren, en op basis daarvan aanbevelingen formuleren voor de politiek verantwoordelijken. Het meest zichtbare resultaat van dat werk is het twejaarlijks verslag; het laatste is verschenen in december 2009. Maar het overleg sorteert soms ook andere effecten, die niet noodzakelijkerwijze initieel gepland waren. Alvorens de werkzaamheden op zich voor te stellen, geven we daar eerst een voorbeeld van.

2.1. HET OVERLEG ALS PLAATS VOOR OPLEIDING

De mensen die in armoede of in bestaansonzekerheid leven en de professionals van justitie, gezondheidszorg, OCMW's, bijzondere jeugdzorg... hebben niet veel gelegenheden om in gunstige omstandigheden met elkaar van gedachten te wisselen, dat wil zeggen buiten iedere individuele inzet om. Zo wordt het overleg een plaats van wederzijdse opleiding, waar de mensen die in armoede leven en hun verenigingen de professionals, en meer bepaald de beperkingen waar ze mee kampen, beter leren kennen en begrijpen. Als men weet dat ongeacht de behandelde materie opleiding altijd deel uitmaakt van de geformuleerde aanbevelingen, wordt het duidelijk dat het overleg ter zake een weinig zichtbare en dus miskende meerwaarde biedt. Deze dimensie van co-opleiding is met name sterk aanwezig in de groep met betrekking tot de bijzondere jeugdzorg in de Franse Gemeenschap, waarin de afgevaardigden, de consulente en de directeurs van de bijzondere jeugdzorg en de mensen die in armoede leven elkaar ontmoeten. De dialoog die er gevoerd wordt, beoogt geen wijziging van de wetgeving, omdat de evaluatie van het decreet betreffende de bijzondere jeugdzorg positief is, maar streeft wel een betere toepassing van dat decreet na, met name door ervoor te zorgen dat de diensten en de betrokken gezinnen elkaar beter kennen.

2.2. DE THEMA'S DIE IN 2009 WERDEN BEHANDELD

In de overleggroepen werden vier thema's uitgediept:

- Tewerkstelling: de criteria van de passende dienstbetrekking
- Energie en water : sociale aspecten
- Onderwijs: schooloriëntering

- De uitoefening van de rechten, uitgaande van drie voorbeelden: Omnio, huurwaarborg, verhaalbaarheid van de rechten.

De resultaten van het denkwerk hebben hun schriftelijke neerslag gekregen in het tweejaarlijks verslag dat eind 2009 is verschenen. De lijst van organisaties die hebben bijgedragen tot de redactie van dit verslag zijn opgenomen in bijlage (3). Hieronder beperken we ons dan ook tot deze of gene specificiteit van de overleggroepen.

- TEWERKSTELLING

De gevolgde methodiek was analoog aan diegene die gehanteerd werd bij het overleg over de dienstencheques (2006-2007): de groep boog zich over één specifieke 'beleidsmaatregel' (in casu de criteria van de passende dienstbetrekking in de werkloosheidsreglementering) aan de hand van kennis en concepten (jobkwaliteit, een niet-culpabiliserende begeleiding op maat die oog heeft voor de gehele levensomstandigheden...) verworven uit overlegwerkzaamheden tijdens de voorbije jaren. De opgebouwde kennis gaat zo niet enkel verloren, ze wordt ook opnieuw in vraag gesteld en kan bijgevolg verder verfijnd en uitgediept worden.

- ENERGIE EN WATER

De overleggroep energie had reeds geleid tot een hoofdstuk met aanbevelingen in het Verslag 2007, daarna werden deze aanbevelingen verder uitgewerkt en dieper ingegaan op bepaalde aspecten (zoals bijvoorbeeld de budgetmeter en de sociale maximumtarieven). Het is in deze overleggroep dat door deelnemers werd gewezen op een aantal problemen met betrekking tot water. Begin 2009 werd door het Steunpunt dan ook een overleggroep rond deze thematiek opgericht. Al gauw bleek dat er bijzonder weinig materiaal bestond met betrekking tot het sociaal luik van water. De deelnemers van de overleggroep vroegen het Steunpunt om een bevraging te organiseren bij de watermaatschappijen in België, wat ook gebeurde in de tweede helft van 2009. Met betrekking tot de eerste resultaten van deze bevraging en de interpretatie ervan werd een bijeenkomst georganiseerd met de Vlaamse maatschappijen (in samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij) en met de Waalse maatschappijen (in samenwerking met Aquawal). In juni 2010 wordt een nota met deze sociale statistieken voorgesteld.

- ONDERWIJS

Het voorbije jaar heeft de overleggroep onderwijs zijn werkzaamheden rond studieoriëntering en sociale ongelijkheid verder gezet. Gaandeweg kwam een ontwerptekst voor het Verslag 2008-2009 tot stand. Omdat de meeste deelnemers aan het overleg op een hoger beleids- of begeleidingsniveau bezig zijn met gelijke onderwijskansen, legden we deze ontwerptekst in september voor aan een ruimere groep. We richtten ons tot personen die dagelijks met de onderwijspraktijk te maken hebben of hadden (leerkrachten, directies, brugfiguren, zorgcoördinatoren...) en tot maatschappelijke actoren die nog niet bij het overleg betrokken waren, zoals vertegenwoordigers van leerlingen, ouders.... We beoogden en bereikten twee zaken. Enerzijds verhoogden we door deze extra bijeenkomst de rijkdom, kwaliteit en gedragenheid van onze analyse. Het belang van een 'externe' kijk op onze reflecties en de meerwaarde van een ruimere uitwisseling over het thema kan niet genoeg benadrukt worden. Tegelijk vonden we ook bevestiging voor de weg die we waren

ingeslagen. Daarnaast hebben we het advies van de Vlor op het vorige Verslag in acht genomen en succesvol meer deelnemers uit het onderwijsveld betrokken. De nieuwe contacten die we gelegd hebben zullen ongetwijfeld waardevol zijn bij toekomstig overleg over het thema onderwijs.

- UITOEFENING VAN DE RECHTEN

De reflectie over de ongelijkheid in de uitoefening van de rechten, aangevat in 2008, werd verdergezet.

OMNIO

Het overleg dat in 2008 opgestart werd met personen die in armoede of bestaansonzekerheid leven werd voortgezet met andere actoren betrokken bij het systeem van het OMNIO-statuut: RIZIV, ziekenfondsen, zorgverstrekkers, gezondheidsobservatoria, wetenschappers,... en met sleutelfiguren in het domein van de vereenvoudiging van mechanismen die de financiële toegang tot de gezondheidszorg bevorderen: de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de FOD Financiën. De doelstelling was de positie van alle actoren te leren kennen alsook de technische beperkingen om vervolgens aanbevelingen te formuleren.

VERHAALBAARHEID VAN DE ERELONEN EN DE KOSTEN VERBONDEN AAN EEN ADVOCaat

Het Steunpunt heeft de reflectie die in 2008 opgestart was verdergezet. Meer bepaald werden nu de resultaten van deze reflectie geconfronteerd met de standpunten van advocaten, magistraten, vakbonden, diensten voor juridische bijstand... Dit gebeurde tijdens een rondetafel. Daarna werden aanbevelingen uitgewerkt die zowel betrekking hebben op de wet op de verhaalbaarheid als meer algemeen op de toegang tot justitie.

HUURWAARBORG

Eind 2008 organiseerde het Steunpunt een persconferentie om terreinorganisaties toe te laten hun resultaten van een enquête bekend te maken met betrekking tot de toepassing van de huurwaarborgregeling in de praktijk. Deze organisaties vervolgden hun samenwerking, en werkten - met ondersteuning van het Steunpunt - een aantal voorstellen uit om op korte en op lange termijn de huidige huurwaarborgproblematiek aan te pakken. Deze voorstellen zijn ook opgenomen in het tweejaarlijkse Verslag van het Steunpunt en vormden tegelijk de basis voor de inbreng van deze werkgroep in het kader van de evaluatie van de huurwaarborgregeling die in een interkabinettenwerkgroep van het Overlegcomité werd opgestart.

2.3. DE PUBLICATIE VAN HET TWEEJAARLIJKS VERSLAG 2008-2009

Het verslag 2008-2009 werd op 15 december aan de pers voorgesteld, in aanwezigheid van de eerste minister, de staatssecretaris voor Armoedebestrijding en vertegenwoordigers van de Gewesten en Gemeenschappen. De vier voorgaande verslagen werden overhandigd aan de minister voor Maatschappelijke Integratie, in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Interministeriële Conferentie Maatschappelijke Integratie. Momenteel is het voorzitterschap van de IMC volgens een beurtrol

georganiseerd; op het einde van het jaar werd de IMC niet voorgezeten door een minister die bevoegd was inzake armoede. Het leek dus relevanter om het verslag publiekelijk te overhandigen aan de ministers die op alle bevoegdheidsniveaus armoede in hun competentiepakket hadden. De eerste minister vereerde de persconferentie met zijn aanwezigheid, persconferentie die samenviel met het tienjarig bestaan van het Steunpunt en met de opening van het Europees jaar van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting enkele dagen later (bijlage 4: persoverzicht).

3. BIJDRAGE TOT DE REALISATIE VAN HET FEDERAAL PLAN ARMOEDEBESTRIJDING: OVERLEG OVER DE SITUATIE VAN THUISLOZEN

Deze opdracht werd geconcretiseerd door een overeenkomst met de POD Maatschappelijke Integratie, die liep van 1 april 2009 tot 31 maart 2010.

Ter voorbereiding heeft het Steunpunt deze complexe en multidimensionale problematiek eerst grondig geanalyseerd. In eerste instantie hebben we de literatuur bestudeerd; het ging daarbij zowel om wetenschappelijke publicaties als om verslagen en memoranda van organisaties die rond dit thema werken. Vervolgens werd een eerste, heel algemene synthesenota opgesteld, die de denksporen voor het overleg aanreikte. Het Steunpunt ging tevens van start met de inventarisering van alle actoren die in België actief zijn op het vlak van de strijd tegen "thuisloosheid", met de bedoeling een databank aan te leggen van organisaties die aan het project zouden kunnen deelnemen.

Om deze synthesenota te verrijken en de inhoud ervan te toetsen aan een eerste reeks kritieken en bedenkingen, werden bilaterale ontmoetingen met verschillende deskundigen gepland. Daarbij zag het Steunpunt toe op een evenwichtige verdeling van de actoren, zowel op het vlak van taal, geografische ligging als type (overheid/privé). De voorbereidende nota, die dus als basis diende voor de discussie bij het begin van het overleg, kon zo in de loop van dertien bilaterale ontmoetingen aangevuld en verfijnd worden. Het was de bedoeling dit document zo breed mogelijk te maken zodat de richting waarin ging worden gewerkt en de manier waarop het thema ging worden benaderd in overleg werden gekozen en niet van bovenaf werden opgelegd.

Op 1 oktober 2009 vond de eerste overlegvergadering plaats, waaraan meer dan 50 mensen deelnamen. Om de opdracht te vervullen die het Steunpunt was toegekend - zijnde een analyse maken van de thuisloosheidsproblematiek en daarbij uitgaan van de ervaring van mensen die in armoede leven - werden op dit overleg voornamelijk verenigingen waar armen het woord nemen uitgenodigd en actoren die nauw met hen samenwerken.

Er werden twee algemene vergaderingen georganiseerd waarop elke deelnemer gevraagd werd naar zijn reactie op de werknota. Gezien de grootte van de groep en het belang van de materie, werd het werk vervolgens voortgezet in vijf subgroepen. Elke groep boog zich over één van de vijf thema's die door de deelnemers werden gekozen. Dankzij deze aanpak kon worden gewerkt per groepen van om en bij de tien organisaties, wat de inhoudelijke werking ten goede kwam en waardoor iedereen meer tijd kreeg om zijn analyse toe te lichten en uiting te geven aan zijn bekommernissen.

De actoren van het terrein waren vanaf de eerste overlegvergadering talrijk aanwezig; ze koesterden hoge verwachtingen ten aanzien van dit project. Hun toegewijde deelname aan de vergaderingen – die elkaar nochtans in een heel hoog tempo opvolgden – waren een duidelijk bewijs van hun engagement en hun interesse voor de thuislozenproblematiek.

4. ONDERZOEK

4.1. ONDERZOEK OP VRAAG VAN HET STEUNPUNT

Het Steunpunt was in 2009 betrokken bij drie onderzoeksprojecten in het kader van het AGORA-onderzoeksprogramma en bij één onderzoeksproject in het kader van het programma 'Strategische prioriteiten' van de FOD Wetenschapsbeleid.

- Het onderzoek 'Plaatsing van kinderen en armoede' (door Unversiteit Gent en Université Catholique de Louvain) werd inhoudelijk afgerond in 2009. Op een laatste Begeleidingscomité op 30 september werd het ontwerp van eindrapport voorgesteld. In 2010 zullen de onderzoeksploeg en het Steunpunt het eindrapport in boekvorm publiceren. In het tweejaarlijks verslag 2008-2009 van het Steunpunt wordt het reeds kort voorgesteld.
- Het onderzoek 'SILC-CUT' (door het Hoger Instituut van de Arbeid) heeft reeds verschillende fasen doorlopen. In 2009 werd – in uitvoering van het Federaal Plan Armoedebestrijding – door federaal Wetenschapsbeleid de aanbesteding van de enquête bij 250 daklozen en 250 mensen zonder papieren uitgeschreven. Het enquêtebureau IPSOS werd aangesteld als de uitvoerder van deze enquêtes. Het Steunpunt startte eind 2009 een contactronde op om terreinorganisaties te vragen of men bereid was aan het onderzoek mee te werken, en de IPSOS-enquêteurs te helpen met de doelgroepen in contact te komen.
- Eind 2009 kwam eveneens de mededeling van de FOD Wetenschapsbeleid dat het onderzoek 'Poverty in the City and on the Country' (POCICO ; door Université Libre de Bruxelles en KULeuven) van start kon gaan. In dit onderzoek zullen de socio-economische gegevens bekeken worden naargelang de graad van ruraliteit. De aanleiding hiervoor is de vaststelling dat er weinig gegevens beschikbaar zijn over armoede op het platteland.
- Naast de 'Agora-projecten' was het Steunpunt, in samenwerking met het Observatorium voor migraties', ook betrokken in het onderzoeksprogramma 'Strategische prioriteiten' van de FOD Wetenschapsbeleid, meer bepaald met betrekking tot het onderzoeksproject 'Recht op onderwijsituatie voor kinderen zonder wettig verblijf' (door Universiteit Antwerpen en de Université Catholique de Louvain). Op 12 februari en 20 mei 2009 werden bijeenkomsten van het begeleidingscomité georganiseerd, en op 18 september een bijeenkomst van het technisch comité.

Het Steunpunt is sterk bij bovenstaande onderzoeksprojecten betrokken: aanvraag van de onderzoeksprojecten, organisatie van bijeenkomsten van begeleidingscomité

en technisch comité, contacten met onderzoeksploegen en de verschillende actoren, ...

4.2. PARTICIPATIE AAN BEGELEIDINGSCOMITÉS VAN ONDERZOEK

Daarnaast neemt het Steunpunt ook deel aan stuurgroepen of begeleidingscomités van andere onderzoeken:

- Destiny: programma 'Samenleving en toekomst' van de FOD Wetenschapsbeleid
- Samenlevingsopbouw Gent: 'Sterke armen'
- 'People, places, policies and social assistance trajectories' (Oases): onderzoek naar de wijze waarop hulpverleningstrajecten van bijstandstrekkers worden beïnvloed door ruimtelijke en organisatorische factoren
- 'De transparantie bij de voorbereiding en de communicatie van professionele geschriften bij de CBJ en de Jeugdrechtbank voor een betere toegankelijkheid voor de jongeren en hun familie. Actieonderzoek op basis van een proefproject van het CBJ en DJB van Doornik (op vraag van de Algemene Directie Bijzondere Jeugdzorg van de Franse Gemeenschap en uitgevoerd door het Cardijn instituut).
- 'Versterken van de strijd tegen de thuisloosheid in het Brussels Hoofdstedelijk gewest vanuit een juridische invalshoek. Een transversalen en integrale actie.', een onderzoek op vraag van het Observatorium voor gezondheid en welzijn.
- TAHIB: strijd tegen ongelijkheid in gezondheid in België

5. BEVOORRECHTE BANDEN MET DE GEWESTEN, DE GEMEENSCHAPPEN EN DE FEDERALE STAAT

De Gewesten, de Gemeenschappen en de federale staat begeleiden de werkzaamheden van het Steunpunt. Omgekeerd gaat het Steunpunt in op specifieke vragen tot samenwerking.

Overzicht van de samenwerking in 2009.

5.1. BRUSSEL

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft het Observatorium voor gezondheid en welzijn gevraagd het tweejaarlijks armoederapport te wijden aan het thema thuisloosheid. Omdat het Steunpunt tot bestrijding van armoede gevraagd was over hetzelfde thema overleg te organiseren, hebben het Observatorium en het Steunpunt elkaar op regelmatige basis ontmoet om zoveel mogelijk complementair te werken en dubbel werk te vermijden. In dit kader heeft het Steunpunt actief deelgenomen aan het Begeleidingscomité van een onderzoek dat gevraagd werd door het Observatorium, met als titel "*Renforcer la lutte contre le sans-abrisme en région de Bruxelles-Capitale sous l'angle juridique. Une action transversale et intégrée*".

5.2. VLAANDEREN

Het Steunpunt neemt deel aan het horizontaal Permanent Armoede Overleg (PAO). Dit is de decretaal bepaalde plaats waar aandachtsambtenaren uit de Vlaamse administratie samen met het Vlaams Netwerk en een aantal andere partners samenkomen, onder meer om het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) voor te bereiden, op te volgen en te evalueren. 2009 stond in hoofdzaak in teken van het uitwerken van het strategisch kader van het nieuwe VAPA 2010-2014.

Het Steunpunt neemt ook deel aan verschillende verticale PAO's. Het verticaal overleg is het overleg dat per beleidsdomein wordt georganiseerd met als doel de specifieke beleidsinitiatieven te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren. In het informele verticale overleg werd in het bijzonder ingegaan op de beleidsnota werk 2009-2014 en werden de agenda voor 2010 vastgelegd, o.a. in functie van de beleidsacties voor de domeinen werk en sociale economie en van het Europees jaar armoedebestrijding.

Het Steunpunt is betrokken in de werkzaamheden van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO). Een medewerker zit de themagroep 'Bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen op het platteland: gezondheid' voor. In 2009 werd in deze themagroep een advies voorbereid voor het IPO.

5.3. WAALSE GEWEST

Afgelopen jaar viel er geen specifieke samenwerking te noteren. Wel waren er regelmatige contacten en was er samenwerking op precieze tijdstippen, dit op initiatief van DICS of van het Steunpunt.

5.4. FRANSE GEMEENSCHAP

Het Steunpunt is in 2009 de groep Agora blijven ondersteunen, die reeds sinds enkele jaren bijeenkomt binnen de Algemene Directie van de Bijzondere Jeugdzorg in de Franse Gemeenschap. Het is op vraag van de minister voor Bijzondere Jeugdzorg dat het Steunpunt betrokken werd bij deze denkgroep die in 1998 werd opgericht om op vraag van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie het decreet betreffende de Bijzondere Jeugdzorg te evalueren "met de bedoeling plaatsingen wegens armoede te vermijden en de ouder-kindrelatie te vrijwaren". Aan de ontmoetingen wordt deelgenomen door consultants, directeurs en afgevaardigden, net als door leden van de ADBJ, een lid van het kabinet van de minister en verenigingen waar armen het woord nemen.

In 2009 hebben er zeven vergaderingen plaatsgevonden; er is een tekst publiek gemaakt die ondertekend is door alle deelnemers: "*Aide à la jeunesse: appel croisé des familles et des professionnels pour une politique qui libère*". Deze tekst werd eveneens voorgesteld aan de minister voor Bijzondere Jeugdzorg. De gedachtenwisselingen gingen vooral over de transparantie bij de voorbereiding en de communicatie van professionele geschriften. Deze kwestie maakte het voorwerp uit van een actieonderzoek op basis van een proefproject van het CBJ en de DJB van Doornik, dat eind december 2009 is afgerond.

5.5. DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Het Steunpunt werd uitgenodigd om de twee netwerken te ontmoeten van verenigingen die betrokken zijn bij de strijd tegen armoede in de Duitstalige Gemeenschap, net als de verschillende ambtenaren die bevoegd zijn voor de diverse thema's met betrekking tot armoede. Bedoeling was om de werkzaamheden van het Steunpunt beter bekend te maken, en te kijken welke vormen van samenwerking mogelijk en wenselijk waren.

5.6. FEDERALE STAAT EN HET INTERFEDERALE NIVEAU

- Het Steunpunt neemt deel aan het Belgisch luik van de Open Coördinatiemethode, die op Europees niveau werd ingesteld. Zo werkt het mee aan de redactie van het Strategisch rapport voor de sociale bescherming en insluiting waarin de maatregelen van de federale staat, de Gewesten en de Gemeenschappen inzake sociale insluiting, gezondheidszorg en pensioenen worden verzameld. De coördinatie gebeurt door de FOD Sociale Zekerheid. Op federaal niveau zijn er twee werkgroepen: de groep "acties", gecoördineerd door de POD Maatschappelijke Integratie, en de groep "indicatoren", gecoördineerd door de FOD Sociale Zekerheid. Het Steunpunt neemt deel aan de vergaderingen van deze twee groepen.
De groep "acties" werkt rond het deel "sociale insluiting" van het Strategisch rapport. Het Steunpunt doet daar verslag van de vaststellingen, analyses en aanbevelingen die voortvloeien uit het overleg dat het met de actoren van het terrein over deze verschillende thema's voert.
De groep « indicatoren » kwam samen in het teken van de cijfers en interpretatie van de Interfederale Armoedebaarometer.
- Deelname aan het Begeleidingscomité van het project "Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting".
Het Steunpunt is lid van het begeleidingscomité van het project "Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting". Dit project wordt uitgevoerd door de POD Maatschappelijke Integratie. In het kader van dit project neemt de POD Maatschappelijke Integratie ervaringsdeskundigen in dienst. Die worden gedetacheerd naar verschillende overheidsdiensten en krijgen eveneens een specifieke opleiding. Het Begeleidingscomité komt ongeveer om de drie maanden samen. Het heeft tot taak de evolutie van alle aspecten van het project op te volgen: werkgelegenheid (statuut, loonschaal, functieprofiel, jobcoaching...), opleiding (inhoud van de opleiding, erkenning van het diploma...), evaluaties van het project door universiteitsonderzoekers...
- Het Steunpunt heeft als jurylid deelgenomen aan de selectie van de projecten die ingediend werden in het kader van de eerste federale prijs voor de strijd tegen armoede, een initiatief van de staatssecretaris voor Armoedebestrijding.

6. INTERNE ORGANISATIE

6.1. BEHEERSCOMITE

Het Beheerscomité heeft drie opdrachten: toezien op de goede uitvoering van het samenwerkingsakkoord, de behoeften inzake personeelsbezetting evalueren en een ontwerpbegroting uitwerken (art. 7 van het samenwerkingsakkoord).

Het Beheerscomité heeft in 2009 vijf keer vergaderd. Het heeft met name het denkwerk over de wijziging van het samenwerkingsakkoord voortgezet (bijlage 4).

Samenstelling in 2009

Voorzitter : Ides Nicaise ; Ondervoorzitter : Muriel Rabau
Véronique De Baets, Magda de Meyer, Anne Vandebussche (op voordracht van de federale Staat) ; Marijke Enghien, Liesbet Stevens, Frederic Vanhauwaert (op voordracht van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest) ; Carine Jansen, Benoit Parmentier (op voordracht van het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap) ; Martine Motteux, Luc Notredame (op voordracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) ; Karin Fatzaun (op voordracht van de Duitstalige Gemeenschap)).

De Directeur et de Adjunct-directeur van het Centrum alsook de coördinatrice zijn leden van het beheerscomité met raadgevende stem.

6.2. BEGELEIDINGSCOMMISSIE

De Begeleidingscommissie, die wordt voorgezeten door de minister voor Maatschappelijke Integratie, is opgericht om de inhoud van de werkzaamheden van het Steunpunt op te volgen en na te gaan of de methodologie gerespecteerd wordt (art. 8 van het samenwerkingsakkoord).

De Begeleidingscommissie heeft in 2009 drie keer vergaderd. Dit relatief lage aantal ontmoetingen valt te verklaren door de vele vergaderingen van het Begeleidingscomité 2010, waaraan de leden van de Begeleidingscommissie van het Steunpunt eveneens deelnemen.

Belangrijkste punten op de agenda van de vergaderingen zijn de wijziging van het samenwerkingsakkoord en de gedachtenwisselingen over de thematische werkzaamheden van het Steunpunt.

Samenstelling in 2009

Voorzitter : Philippe Courard, Staatsecretaris voor armoedebestrijding
Sévrine Bailleux, Paul Palsterman, Bjorn Cuyt, Sonia Kohnenmergen (sociale partners) ; Ivan Dechamps et Ignace Leus (ziekteverzekeringsinstellingen) ; Diane Moras, Ludo Horemans, Paul Trigalet, Marc Otjacques et Régis De Muylder (organisaties waar armen het woord nemen) ; Christine Dekoninck, Christophe Ernotte et Piet Van Schuylenberg (Verenigingen van Steden en Gemeenten/OCMW)).
De leden van het Beheerscomité zijn ook lid van de Begeleidingscommissie.

6.3. CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN

Het Steunpunt neemt een bijzondere plaats in binnen het Centrum; er bestaat geen enkele twijfel over dat ze inhoudelijk nauw met elkaar verwant zijn. Discriminatie leidt immers tot armoede, wat het motief er ook van moge zijn; twee beschermde criteria, vermogen en sociale afkomst, staan rechtstreeks in verband met armoede; mensen van buitenlandse afkomst zijn oververtegenwoordigd binnen de armen. Het is dan ook niet meer dan natuurlijk dat er banden bestaan tussen het Steunpunt en het Centrum. In 2009 heeft het Steunpunt meegewerkt aan de werkgroep met betrekking tot huisvesting. Omgekeerd werden de collega's van het Centrum uitgenodigd op het overleg dat het Steunpunt organiseerde over aangelegenheden die onder hun bevoegdheid vallen.

De voorzitter en de vice-voorzitter van het Beheerscomité van het Steunpunt worden uitgenodigd op de raad van bestuur van het Centrum wanneer er punten op de agenda staan met betrekking tot armoede. De adjunct-coördinatrice neemt deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur van het Centrum en aan de stafvergaderingen. Het personeel wordt uitgenodigd op de algemene vergaderingen, en op vergaderingen over inhoudelijke aangelegenheden.

De medewerkers van het Steunpunt hebben in 2009 deelgenomen aan het initiatief van het Centrum om de verschillende functies binnen de instelling te beschrijven. Ze hebben eveneens een opdrachtenkaart opgesteld.

Omgekeerd heeft de directie van het Centrum een raadgevende stem op het Beheerscomité van het Steunpunt tot bestrijding van armoede.

6.4. TEAM

In 2009 werden de werkzaamheden van het Steunpunt gestuurd door 10 mensen (een gemiddelde van 7,91 voltijds equivalenten).

Elke week vinden er teamvergaderingen plaats. Daarop wordt het werk gecoördineerd, kunnen collega's met elkaar van gedachten wisselen, wordt de inhoud verder uitgediept... Dat alles vanuit een transversale benadering.

Samenstelling van het team 2009

Ghislaine Adriaensens (100%), Virginie Bosquet (50%), Françoise De Boe (100%), Emmanuelle Devillé (80 %), Sophie Galand (100%), Veerle Stroobants (80%), Henk Termote (100%), Henk Van Hootegem (80%), Véronique Lahbib (tot 31/10/2009) Marie Wastchenko (tot 30/09/2009).

Vanaf 1 décembre 2009 : Alexis Andries (50%/europees jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting)

Vanaf 1 august: Najoua Batis (100%)

Vanaf juni 2009 : Marilène De Mol (100% / overleg dakloosheid)

BIJLAGEN

1. SAMENWERKINGSAKKOORD

Samenwerkingsakkoord betreffende de bestendinging van het armoedebeleid

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendinging van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- de Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1999
- de federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- de Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- de Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendinging van het armoedebeleid

Gelet op art. 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993.

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de bestendinging van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

* de Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

* de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebeleid en voor de bijstand aan personen;

* de Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;

* de Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister

van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken

- * het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- * het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- * de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

Artikel 1

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes :

- * het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- * een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- * het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;
- * een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

Art. 2.

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een « Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten, verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens :

- * een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;
- * een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;
- * een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- * concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

Art. 3.

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

Art. 4.

§ 1. Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.

§ 2. De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.

§ 3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

Art. 5.

§ 1. Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten :

- * informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
- * concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
- * minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;
- * op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort.
- * structureel overleg organiseren met de armsten.

§ 2. Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het « Algemeen Verslag over de Armoede ».

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

Art. 6.

§ 1. Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank :

- * 15.000.000 BF door de federale Staat;
- * 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- * 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);
- * 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

§ 2. Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-

time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.

§ 3. De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

Art. 7.

§ 1. Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten :

- * ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;
- * op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het " Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding
- * het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
- * het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.

§ 2. De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.

§ 3. Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie :

- * 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
- * 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- * 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
- * 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
- * 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

§ 4. Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

Art. 8.

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met :

- * 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- * 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Intermutualistisch College;

- * 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- * 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

Art. 9.

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

Art. 10.

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

Art. 11.

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;

M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRUIP, D. GOSUIN, Leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

2. PROGRAMMATIE 2009

1. EEN BIJDRAGE AAN POLITIEK DEBAT EN POLITIEKE ACTIE : ACTIVITEITEN GELINKT AAN DE BASISOPDRACHTEN VAN HET STEUNPUNT	3
1.1. <i>EEN DYNAMISCHE OPVOLGING VAN HET VERSLAG 2008 GARANDEREN</i>	3
1.2. <i>DE DIALOOG MET DE ACTOREN VAN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE VOORTZETTEN</i>	3
1.2.1. <i>Bijzondere jeugdzorg in de Franstalige Gemeenschap</i>	4
1.2.2. <i>Energie</i>	4
1.2.3. <i>Justitie</i>	4
1.2.4. <i>Onderwijs</i>	5
1.2.5. <i>Uitoefenen van rechten</i>	5
1.2.6. <i>Werkgelegenheid</i>	6
1.3. <i>ADVIES EN AANBEVELINGEN FORMULEREN VOOR DE POLITICI</i>	7
2. VAN DE GELEGENHEID GEBRUIK MAKEN OM DE STRIJD TEGEN DE ARMOEDE OP HET VOORPLAN TE PLAATSEN	7
2.1. <i>HET EUROPEES JAAR VAN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE (2010)</i>	7
2.2. <i>HET TIENJARIG BESTAAN VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD</i>	7
3. DE ARMOEDEKWESTIE AAN BOD LATEN KOMEN IN ONDERZOEK, DOOR DAAR DE BETROKKEN ACTOREN ZOVEEL MOGELIJK BIJ TE BETREKKEN	8
3.1. <i>AGORA-PROJECT 'ARMOEDE EN PLAATSIJNG VAN KINDEREN'</i>	8
3.2. <i>AGORA-PROJECT 'ONDERVERTEGENWOORDIGING VAN ARME GROEPEN IN DATABANKEN'</i>	8
3.3. <i>'RECHT OP ONDERWIJS VOOR KINDEREN ZONDER WETTIG VERBLIJF'</i>	9
4. DEELNAME AAN DEBATTEN EN ACTIES DIE HET INITIATIEF ZIJN VAN OPENBARE DIENSTEN OF ORGANISATIES	9
4.1. <i>OVERHEIDSINITIATIEVEN</i>	10
4.1.1. <i>Nationaal actieplan sociale insluiting</i>	10
4.1.2. <i>Belgische bijdrage aan de werkgroep "actieve inclusie" van het Comité voor sociale bescherming (Europese Commissie)</i>	10
4.1.3. <i>Permanent armoedeoverleg</i>	10
4.1.4. <i>Interbestuurlijk Plattelandsoverleg</i>	11
4.1.5. <i>Verslag over de armoede van het Observatorium voor gezondheid en welzijn</i> ..	11
4.1.6. <i>Themagroep 'Armoede en Onderwijs' van de Lokale Overleg Platforms van de basis- en secundaire scholen in Brussel</i>	11
4.2. <i>INITIATIEVEN VAN ORGANISATIES</i>	11
4.2.1. <i>Collectief van verenigingen partners van het Algemeen Verslag over de Armoede</i>	11
4.2.2. <i>Europese ontmoeting van mensen in armoede</i>	12
4.2.3. <i>Decenniumdoelen 2017</i>	12
4.2.4. <i>Nieuwe wetgeving rond huurwaarborg</i>	12
4.2.5. <i>Reflectiegroep over de sociaal-maatschappelijke documentaire 'Iemand ooit ergens'</i>	12
4.3. <i>INTERNATIONALE PROJECTEN</i>	12
4.4. <i>STUURGROEPEN EN JURY'S</i>	12
4.5. <i>STUDIEDAGEN EN SEMINARIES</i>	13
5. DE ACTIVITEITEN VAN HET STEUNPUNT ZICHTBAAR MAKEN EN RELEVANTE INFORMATIE TER BESCHIKKING STELLEN VAN HET GROTE PUBLIEK	13
6. DE INTERNE ORGANISATIE VAN HET STEUNPUNT OPTIMALISEREN	14

3. SAMENVATTENDE LIJST VAN DEELNEMERS AAN HET OVERLEG GEORGANISEERD DOOR HET STEUNPUNT

De organisaties die deelnemen aan de werkzaamheden van verschillende groepen zijn vergezeld van het symbool *.

ABVV / FGTB *
ACFI-FIAS - Interfédération des EFT/OISP
Actiris
ACV - Studiedienst / CSC - Service d'études *
ACW studiedienst
Administration de l'Aide à la Jeunesse
Advocatenbureau Terecht
Agentschap Jongerenwelzijn *
Algemeen Onderwijsbeleid Antwerpen
AMA
Antwerps Platform Generatiearmen
Aped-OVDS
Apothekers zonder grenzen / Pharmaciens sans frontières
Arktos
Association syndicale des magistrats
Associations d'aide juridique - Verenigingen voor juridische hulp
ATD Vierde Wereld / ATD Quart Monde - Recht-Op Burgerhout *
ATD Vierde Wereld / ATD Quart Monde *
ATD Vierde Wereld Vlaanderen
AVCB
Belgisch Netwerk Armoedebestrijding / Réseau Belge de Lutte contre la Pauvreté
Beweging van Mensen met Laag Inkomen en Kinderen vzw
Bij ons vzw / Chez nous asbl *
BMLIK
Bond Beter Leefmilieu *
Bonnevie
Bouillon de cultures
Brugfiguur – Pedagogisch begeleidingsdienst stad Gent
Brussels Platform Armoede vzw *
Buurthuis 't Lampeke
Buurtwerk 't Lampeke
CAW Metropool - Team Straathoekwerk Antwerpen
CAW Mozaiek - Woonbegeleiding
Centre d'action interculturelle - Namur
Centre d'accueil social Abbé Froidure - Les Petits Riens / Centrum voor sociale opvang Eerwaarde Heer Froidure - Spullen Hulp
Centre de Médiation des Gens du Voyage de la Région Wallonne
Centre PMS de la Communauté française de Saint-Gilles
Centre régional d'intégration du Brabant Wallon
Centrum Kauwenberg
Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding / Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme

Changements pour l'égalité
Collectif solidarité contre l'exclusion *
Comité de citoyens sans emploi - Ixelles
Comme Chez Nous - Le Rebond *
Communauté française - Secrétariat général
Coordination des écoles de devoir à Bruxelles
Coordination Gaz-Electricité-Eau *
DAK
De Fakkel
De Keeting vzw
De Kier
De Populieren
De Schutting - Albatros
De Vrolijke Kring
Den Durpel
Département de criminologie de l'INCC
Département onderwijs – Lokale overlegplatform voor gelijke onderwijskansen
Département Onderwijs en vorming / ILSV
Département WSE - Afdeling werkgelegenheidsbeleid
Dignitas vzw / Dignitas asbl *
Diogenes
Direction générale de l'Aide à la Jeunesse
Direction générale de l'aide à la jeunesse - Service de l'inspection
pédagogique
Drieklap Leuven
Droits sans toit
Equipes d'Entraide - St. Vincent de Paul
Equipes populaires
FAPEO
Feantsa
Febisp
Federatie van Vlaamse OCMW-maatschappelijke werkers
Fédération des CPAS de l'UVCW
Fédération des maisons médicales
Fédération wallonne des assistants sociaux de CPAS *
Flora vzw - netwerk voor vorming en werkcreatie met vrouwen
FOD Financiën / SPF Finances
FOD Sociale Zekerheid / SPF Sécurité Sociale
Forum Bruxellois de la lutte contre la pauvreté
Front Commun des Sans Domicile Fixe
Front SDF - Le Babbeleir
Green Belgium
Habiter Bruxelles
Hoger Instituut voor de Arbeid
Hogeschool Limburg
Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering / Caisse Auxiliaire d'Assurance
Maladie-Invalidité
Huurdersbond
Inclusion, Social Policy Aspects of Migration, Streamlining of Social Policies

Infirmiers de Rue asbl
 Infor GazElec
 Interfédération des EFT / OISP
 IWEPS
 Jongeren Welzijn
 Kansen in Onderwijs Antwerpen
 Katholieke Universiteit Leuven
 Koning Boudewijnstichting / Fondation Roi Baudouin *
 Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid / Banque Carrefour de la Sécurité Sociale *
 La Maraude de Saint-Josse
 La Rochelle
 La Strada
 Landsbond der Christelijke Mutualiteiten / Alliance Nationale des Mutualités Chrésiennes
 Le Babelleir
 Le Forem
 Leren Ondernemen
 Ligue des Droits de l'enfant
 Ligue des Familles
 Ligue des Usagers des Services de Santé
 L'Ilot - AMA
 Limburgs overleg onderwijs-arbeid
 Limburgs Steunpunt Straathoekwerk vzw
 Lire et Ecrire Wallonie
 Luttes Solidarités Travail *
 Maison locale de Forest
 Ministère de la Région Wallonne
 Ministerie Vlaamse Gemeenschap
 Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft, Abteilung Kulturelle und soziale Angelegenheiten
 Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft, Abteilung Unterricht, Ausbildung und Beschäftigung
 Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten / Union Nationale des Mutualités Socialistes
 Nederlandstalig Ombudsman voor energie
 Observatoire Social Européen
 Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad /
 Observatoire de la Santé et du Social de Bruxelles-Capitale *
 OCMW Hoeilaart *
 OCMW Sint-Gillis / CPAS de Saint-Gilles
 Office de la Naissance et de l'Enfance
 Open Huis-deelwerking Protestants Sociaal Centrum Antwerpen vzw
 Pax Christi
 Pedagogisch Adviesur Basisonderwijs BHG - OVSG
 Pigment
 POD Maatschappelijke Integratie / SPP Intégration Sociale
 POD Wetenschapsbeleid / SPP Politique scientifique *
 Project Bruggen Bouwen

Project energie en armoede *
Project energie en armoede en T'Hope Roeselare *
PROTOS
Provincie Limburg
Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat
Recht-Op vzw
Relais Santé - CPAS de Liège
Relais Social de Charleroi
Relais Social de Mons
Relais Social de Namur
Relais Social du Pays de Liège
Relais Social Urbain de La Louvière
Relais Social Urbain de Verviers
Relogeas
Réseau wallon de lutte contre la pauvreté *
Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers
Rijksinstituut voor ziekte-en invaliditeitsverzekering / Institut national d'assurance
maladie-invalidité
RVA
RWADE *
Samenlevingsopbouw Antwerpen provincies vzw *
Samenlevingsopbouw Brussel *
Samenlevingsopbouw Gent *
Service d'aide aux justiciables de l'arrondissement de Bruxelles II
Service de l'aide à la jeunesse de Marche
Service public de Wallonie - Direction de l'Action sociale
SMES-B
Solidarité des alternatives wallonnes et bruxelloises
Solidarités Nouvelles Bruxelles
Solidarités Nouvelles Wallonie *
Soma Maasmechelen
SOS Schulden Op School vzw
Spullenhulp - Les Petits Riens
Stad Gent - Cel lokaal sociaal beleid
Stedelijke basisschool Victor Carpentier
Steunpunt Algemeen Welzijnswerk
Steunpunt Gelijke Onderwijskansen
Steunpunt studie en beroepskeuze stad Antwerpen
Syndicat des Avocats pour la Démocratie
Syndicat des locataires
Teledienst Ninove
Travailleurs Sans Emploi FGTB Liège
Trempline asbl
Union des Villes et des Communes de Wallonie
Université Catholique de Louvain - DO Criminologie de l'Institut National de
Criminalistique et de Criminologie
Universiteit Antwerpen
Universiteit Gent *
VDAB *

Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - afdeling OCMW / Association de la Ville et des Communes de la Région de Bruxelles-Capitale - section CPAS *

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Vereniging van Wijkgezondheidscentra

Vierdewereldgroep "Mensen voor Mensen" vzw

Vlaams Energieagentschap

Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen *

Vlaams Overleg Bewonersbelangen

Vlaams Patiëntenplatform

Vlaams Verbond Katholiek basisonderwijs

Vlaams Verbond Katholiek secundair onderwijs

Vlaamse Administratie Welzijn

Vlaamse Milieumaatschappij

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse scholierenkoepel

VOSEC

Vrije Centra voor Leerlingen Begeleiding

Wasda Genk - RIMO

Welzijnszorg *

Wijkcentrum De Kring

Wijkpartenariaat vzw De Schakel

4. PERSMAP

VERSLAG ARMOEDEBESTRIJDING 2008-2009 – DEEL 1 IN DE MEDIA

GESCHREVEN PERS

- *Alter Echos* n° 287, « Le rapport pauvreté plaide pour l'effectivité des droits. », 15 janvier 2010.
- *De Bond*, « Als je maar werk hebt... », 8 januari 2010, p. 6.
- *De Bond*, « Armoede is een zaak van iedereen », 16 april 2010, p. 18.
- *De Standaard*, « Leterme populair bij armen », 16 december 2009, p. 16.
- *De Tijd*, « Kwalitatieve jobs buffer tegen armoede », 16 december 2009, p.10.
- *Dimanche*, « Pauvreté, Une absence de vision », 3 janvier 2010 (+ vermeld in *Feuille de conjoncture (Centre de documentation –ATD Belgique)*, janvier-février 2010, p. 1).
- *Gazet van Antwerpen*, « Niemand nog afsluiten van gas en elektriciteit », 16 december 2009, p. 5.
- *Grenz Echo*, « Armutsbericht: Nur ein qualitativer Arbeitsplatz ist ein Mittel gegen Armut. », 16 décembre 2009.
- *Het Laatste Nieuws*, « Gelijkheidscentrum: "Niemand afsluiten van gas en stroom », 17 december 2009, p.2.
- *Journal du droit des jeunes*, « Pauvreté et Aide à la Jeunesse : un lien? », De Boe F., Delens-Ravier I., n° 294, avril 2010, p. 24-29.
- *La Libre Belgique*, « Des droits pas toujours bien respectés », 16 décembre 2009, p.8.
- *La Libre Belgique*, « Présence très appréciée d'Yves Leterme », 16 décembre 2009, p.8.
- *La Libre Belgique*, « Près de 170 000 travailleurs pauvres », 16 décembre 2009, p.8.
- *La Libre Belgique*, « Une place pour tous. Opinion insécurité par Stéphane Roberti, Président du CPAS de Forest », 9 février 2010, p.31-32.
- *Les Echos du Logement*, « Lutte contre la pauvreté », n°.1, mars 2010, p. 12 (+ vermeld in *Feuille de conjoncture (Centre de documentation –ATD Belgique)*, mars-avril 2010, p. 1).
- *Les Échos du Logement*, « Eau et Énergie : à quand des droits effectifs ? », Batis Najoua, Van Hootegem Henk, n°. 1, mars 2010, p. 14-20 (+ vermeld in *Feuille de conjoncture (Centre de documentation –ATD Belgique)*, mars-avril 2010, p. 7)..
- *Le Soir*, « La politique de lutte contre la pauvreté au rapport. Trop modestes résultats ? », 16 décembre 2009, p.11.
- *Le Soir*, « Quand le législateur rate sa cible... », 16 décembre 2009, p.11.
- *L'Observatoire*, « L'orientation scolaire : valorisation des compétences ou renforcement des inégalités », Devillé Emmanuelle, nr. 64, 2009-2010, p. 5-9.
- *Metro*, « Opvang Brusselse daklozen nu al volzet », 16 december 2009, p. 4.
- *Syndicats*, « Des propositions pour plus d'égalité sociale », 15 janvier 2010; p.5. (+ vermeld in *Feuille de conjoncture (Centre de documentation –ATD Belgique)*, janvier-février 2010, p. 6-7).
- *TerZake*, « De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen », Henk Van Hootegem, Cahier nr. 2, maart 2010, p. 7-10.
- *Vierde Wereldblad*, "Niet altijd meer rechten, wel meer effectieve rechten", nr.166, januari-februari 2010, p. 2
- *VOB Nieuwsbrief*, « Verslag Armoedebestrijding 2008-2009: Een bijdrage aan politiek debat en politieke actie », jrg. 13, Februari 2010, nr.1, p.40-41.

- VVSG-Lokaal, « Omnio-statuuat verbeterat toegang tot gezondheidszorg niet», nr.3, 16 februari 2010, p. 11.
- Welwijs, « Verslag armoedebestrijding 2008-2009 », nr.1, maart 2010, p. 35.

RADIO TELE

- La Première; émission "Face à l'Info", 22 décembre 2009
- La Première; émission "Le Journal de la mi-journée", 11 janvier 2010
- Radio 1; 6 avril 2010 (watervoorziening: <http://www.radio1.be/programmas/vandaag/afsluiten-van-watervoorziening>)
- VRT; émission "Nieuws", 15 december 2009; "Nieuws" van 7 april 2010 (watervoorziening: http://internetradio.vrt.be/radiospeler/v2_prod/wmp.html?qsbrand=11&qsODfile=/media/audio/ni18/11_11ni18)

WEBSITES

- Alter Echos n° 288, « Sus aux placements pour raison de pauvreté. », 29 janvier 2010, URL : http://www.alterechos.be/index.php?p=sum&d=i&c=a&lpn=unsetted&art_id=19341&n=288&l=fr
- ATD Quart Monde, (accueil), « Rapport bisannuel sur la lutte contre la pauvreté », 18 décembre 2009. URL : <http://www.atd-quartmonde.be/>
- ATD Vierde Wereld, (beginpagina), « Verslag over de armoede 2009 », 16 december 2009. URL : <http://www.atd-vierdewereld.be/>
- Belgium.be (Portaal), «Armoedebestrijding: rapporten 2008-2009 », 25 maart 2010. URL : http://www.belgium.be/nl/nieuws/2010/news_verslag_2008_2009_armoedebestrijding.jsp?referer=tcm:117-97858-64-a5
- Belgium.be (Portail), «Lutte contre la pauvreté : rapports 2008-2009 », 25 mars 2010. URL : http://www.belgium.be/fr/actualites/2010/news_rapport_2008_2009_lutte_pauvrete.jsp?referer=tcm:116-97858-64
- Culture et Démocratie, (La Lettre n°41-20/01/2010), « Editorial. De la pauvreté au XXie siècle », URL : <http://www.cultureetdemocratie.be>
- Itinera Institute (rubrique Externe publicaties en presentaties), « Armoedebestrijding, 2008-2009», 16 december 2009. URL : <http://www.itinerainstitute.org>
- Marleen Temmerman « Nog maar een kwart van rechthebbenden maakt gebruik van OMNIO-statuuat », 18 december 2009, http://www.marleentemmerman.be/index2.php?option=com_content&task=view&id=132&pop=1&page=0&Itemid=1
- SAW-B, ES-Infos n°66-Février 2010, « Rapport 2008-2009 du Service de Lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale ». URL : <http://www.saw-b.be>
- VVSG « Omnio-statuuat verbeterat toegang tot gezondheidszorg niet». URL : http://www.vvsg.be/Lists/Nieuws/dispform.aspx?id=534&Source=http%3a%2f%2fwww.vvsg.be%2fsociaal_beleid%2fPages%2fdefault.aspx
- Websiterecensie van Levif.be (rubrique Actualités), « Lutte contre la pauvreté : rapport 2008-2009 du Centre pour l'égalité des chances », 15 décembre 2009. URL : <http://levif.news.be/>

- XTR Strong (e-brief van Klasse), « Schaf B-attest af», URL : <http://www.klasse.be/xtrstrong/25/?m=xtrstrong/25/mf07995840fa7a995514c8c5c473476d8>

5. RESULTAATREKENING 2009 – BUDGET 2010

OPBRENGSTEN	€	€	clôture au	€	afsluiting op	€
		Effect. 2008	31/12/2008	Effect. 2008	31/12/2009	Budget 2010
Brussels gewest		14.791,81		15.456,16		15.750,00
Federale staat		442.508,41		453.000,00		462.000,00
Waals Gewest		50.000,00		51.000,00		52.000,00
Vlaams Gewest		82.000,00		65.000,00		66.700,00
Project "daklozen"				32.019,52		35.230,00
Project "Europa 2010"				0,00		57.500,00
Conventies & missies		6.158,08		880,25		
Financiële opbrengsten		18.720,03		3.925,13		3.000,00
		0,00		0,00		
TOTAAL OPBRENGSTEN :			614.178,33		641.281,06	712.180,00
KOSTEN						
Werkingskosten		187.520,16		210.233,15		237.900,00
Verplaatsingskosten - missies	956,76		990,18		2.500,00	
Kosten beheerscomité	222,66		0,00			
Onkosten verenigingen	1.728,74		3.740,07		4.500,00	
Publicaties	19.307,83		19.641,69		20.000,00	
Internet	3,79		176,39		2.400,00	
Documentatie	1.265,35		1.379,59		3.000,00	
Fotokopien, drukwerk	4.310,53		3.502,90		5.000,00	
Inschrijving Colloquia & seminars	353,00		110,00		1.000,00	
Organisatiekosten seminars	1.844,75		6.422,20		20.000,00	
Representatiekosten	775,60		730,92		1.500,00	
Vertalingen	51.239,17		27.509,02		30.000,00	
Werkingskosten CGKR			39.630,19		40.000,00	
	105.520,98		106.000,00		109.000,00	
Kosten Project "daklozen"				30.010,52		35.230,00
Kosten project "Europa 2010"				3.512,36		57.500,00
Personneelskosten		480.483,25		428.197,50		485.955,00
Erelonen sociaal secretariaat			1.350,50		1.840,00	
Erelonen maaltijdcheques			575,35		665,00	
Bruto salarissen	1.511,06		338.205,30		372.500,00	
RSZ op bruto	614,03		71.960,19		81.000,00	
Provisie vakantiegeld	371.740,70		-5.891,77		0,00	
Kindergeld	80.007,48		4.912,20		10.000,00	
Verplaatsingskosten huis-werk	1.725,09		6.500,88		8.500,00	
Maaltijdcheques	6.096,96		8.665,92		9.500,00	
Recuperatie op MC	7.991,03		-1.523,82		-1.700,00	
Geschenken cheques	9.289,75		395,00		250,00	
Wetsverzekering - arbeidsongevallen	-1.922,76		3.047,84		3.200,00	
	375,00					
Uitzonderlijke kosten		0,00		-6.200,00		6.500,00
		6.200,00				
TOTAAL KOSTEN :			674.212,41	0,00	674.762,62	823.085,00
BOEKHOUDKUNDIG RESULTAAT		(2)	-60.034,08	(2)	-33.481,56	-110.905,00

(2) Het gebudgetteerd negatief resultaat voor 2008/2009 wordt genomen op de overgedragen resultaten van vorige boekjaren.

6. PUBLICATIES VAN HET STEUNPUNT IN 2009

[Memorandum Gewestverkiezingen 2009](#), april 2009.

[Informatieve nota over de complementariteit van de armoedeplannen en -verslagen die regelmatig gepubliceerd worden door de Gewesten, de Gemeenschappen en op interfederaal niveau](#), maart 2009

De Mol Marilène et Termote Henk, [Pour une approche préventive et cohérente du sans abrisme](#). In: [L'Observatoire](#), nr. 64, 2009-2010, p. 123-126.

Devillé Emmanuelle, [L'orientation scolaire : valorisation des compétences ou renforcement des inégalités](#). In: [L'Observatoire](#), nr. 64, 2009-2010, p. 5-9.

Direction générale de l'aide à la jeunesse, ATD Quart Monde, Luttes Solidarités Travail (LST) et Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale, [Aide à la Jeunesse: Appel croisé des familles et des professionnels pour une politique qui libère](#), Groupe Agora, oktober 2009

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, [Verslag armoedebestrijding 2008-2009 – Deel I](#), december 2009.